

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej Centrum Opieki
Socjalnej w Zduńskiej Woli za 2019 r.**

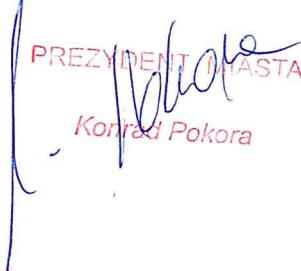
w tym

**Sprawozdanie roczne z realizacji zadań
Miejskiego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
na lata 2010 – 2020 za 2019 r.**

Opracował

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej Centrum Opieki
Socjalnej w Zduńskiej Woli

Akceptował

PREZYDENT MIASTA
Konrad Pokora

Zduńska Wola, marzec 2020 r.

CZĘŚĆ. I. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ CENTRUM OPIEKI SOCJALNEJ ZA 2019 ROK.....	3
WSTĘP	3
1. SZCZEGÓŁOWY OPIS ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ OŚRODEK W 2019 ROKU W RAMACH USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ.	4
1.1. ŚRODKI FINANSOWE WYDATKOWANE PRZEZ OŚRODEK NA REALIZACJĘ ZADAŃ.	4
1.2. ANALIZA WYDATKÓW PONIESIONYCH NA REALIZACJĘ ŚWIADCZEŃ WYPŁACONYCH NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ.	5
1.3. CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2019 R.	8
1.4. ANALIZA POZOSTAŁYCH DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ OŚRODEK W RAMACH USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ.	10
1.5. AKCJE I WYDARZENIA, W KTÓRYCH WSPÓŁUCZESTNICZYŁ OŚRODEK W 2019 ROKU.	15
2. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA W ZAKRESIE REALIZACJI POZOSTAŁYCH ZADAŃ Z OBSZARU POLITYKI SPOŁECZNEJ.....	17
2.1. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY.....	17
2.2. REALIZACJA POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW.	17
2.3. REALIZACJA USTAWY Z DNIA 5 GRUDNIA 2014 R. O KARCIE DUŻEJ RODZINY.....	18
2.4. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO.	18
2.5. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.	21
3. POZOSTAŁE DZIAŁANIA OŚRODKA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ.....	22
3.1. DZIAŁALNOŚĆ ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ ZDUŃSKOWOLSKIE CENTRUM INTEGRACJI	22
3.2. DZIAŁALNOŚĆ KLUBÓW SENIORA.	23
3.3. DZIAŁANIA PUNKTU DS. PRZEMOCY W RODZINIE.....	24
3.4. MIESZKANIE CHRONIONE.....	24
3.5. PODSUMOWANIE.....	25
CZĘŚĆ. II. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ZA 2019 ROK.....	26
WSTĘP.....	26
1. DZIAŁANIA REALIZOWANE W 2019 R. PRZEZ OŚRODEK W RAMACH PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.	27
1.1. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.	27
1.2. PUNKT DS. PRZEMOCY W RODZINIE.....	28
1.3. POZOSTAŁE DZIAŁANIA OŚRODKA.....	30
2. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W 2019 R. PRZEZ INNE INSTYTUCJE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.	31
2.1. DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ KOMENDĘ POWIATOWĄ POLICJI W ZDUŃSKIEJ WOLI.	31
2.2. DZIAŁANIA REALIZOWANE W 2019 R. PRZEZ URZĄD MIASTA ZDUŃSKA WOLA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.	32
2.3. INFORMACJA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE ZA 2019 R. W ZAKRESIE REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE.	33

Część I

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej za 2019 rok

Wstęp

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania pomocy społecznej na terenie miasta Zduńska Wola realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej, zwany dalej „Ośrodkiem”, który zobowiązany jest do przygotowania sprawozdania z wykonywanych zadań.

Sprawozdanie z działalności za 2019 rok przygotowane zostało w związku z zapisem art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), który nakłada na dyrektora Ośrodka obowiązek złożenia Radzie Miasta corocznie sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawienia potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

W tym miejscu należy nadmienić, że Ośrodek oprócz realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej realizuje inne zadania nałożone na gminę lub jej zlecone, mieszczące się w obszarze pomocy społecznej i szeroko rozumianej polityki społecznej. Ośrodek realizuje między innymi zadania określone w następujących ustawach:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 670),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1481 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1373),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 ze zm.).

1. Szczegółowy opis zadań realizowanych przez Ośrodek w 2019 roku w ramach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

1.1. Środki finansowe wydatkowane przez Ośrodek na realizację zadań

Ośrodek w 2019 roku na realizację zadań własnych i zleconych w obszarze pomocy społecznej wydatkował środki finansowe na łączną kwotę 23 103 136,54 zł, z tego:

- środki finansowe przekazane z Budżetu Miasta Zduńska Wola na realizację zadań własnych w łącznej kwocie – 6 878 576,08 zł (tj. 29,77% całości wydatków),
- środki finansowe otrzymane w formie dotacji celowych na realizację zadań własnych w łącznej kwocie – 2 979 308,11 zł (tj. 12,89% całości wydatków),
- łączna kwota środków finansowych przekazanych na realizację zadań zleconych – 13 245 252,35 zł (tj. 57,33% całości wydatków).

Szczegółowy sposób wydatkowania środków według klasyfikacji budżetowej przedstawia tabela poniżej:

Tabela 1. Wydatkowanie środków wg klasyfikacji budżetowej

Rodzaj środków finansowych	Rozdział według klasyfikacji budżetowej	Kwota (w zł)
Środki na pokrycie wydatków przekazane przez Miasto Zduńska Wola – zadania własne	85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	105 129,26
	85510 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	194 886,36
	85202 - Domy Pomocy Społecznej	2 613 050,09
	85508 - Rodziny zastępcze	174 859,61
	85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	57 557,19
	85502 - Świadczenia rodzinne	37 564,55
	85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne	0,00
	85214 - Zasiłki i pomoc w naturze	340 379,33
	85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej - płace i utrzymanie	2 645 032,86
	85228 - Usługi opiekuńcze	395 018,48
	85230 – Dożywianie	246 000,00
	85415 - Pomoc materialna dla uczniów	65 130,00
85220 – Mieszkanie chronione	3 968,32	
	Razem	6 878 576,08
Dotacje celowe przekazane przez Wojewodę Łódzkiego – zadania własne	85504 - Wspieranie rodziny	0,00
	85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne	79 663,80
	85214 - Zasiłki i pomoc w naturze	637 168,10
	85216 - Zasiłki stałe	923 454,73
	85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej - płace i utrzymanie	766 240,48
	85230 – Dożywianie	314 909,00

	85415 - Pomoc materialna dla uczniów	257 872,00
	Razem	2 979 308,11
Dotacja przekazana przez Wojewodę Łódzkiego – zadania zlecone	85195 - Pozostała działalność (decyzje na składkę zdrowotną dla bezdomnych)	80,00
	85502 - Świadczenia rodzinne	13 049 991,06
	85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne	175 989,24
	85219 - Ośrodki pomocy społecznej (wynagrodzenie opiekuna prawnego)	16 344,00
	85503 - Karta Dużej Rodziny	2 848,05
	Razem	13 245 252,35
	OGÓLEM	23 103 136,54

1.2. Analiza wydatków poniesionych na realizację świadczeń wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

1) Zasiłki i pomoc w naturze

Analizując wydatki poniesione na wypłatę zasiłków celowych, okresowych i pomocy w naturze należy zaznaczyć, że w 2019 r. z tych form pomocy skorzystało 556 rodzin. Szczegółowe formy przyznanej pomocy obrazuje tabela poniżej.

Tabela 2. Szczegółowe formy przyznanej pomocy

Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota (w zł)
Zakup żywności	152	37 880,78
Zakup odzieży	61	9 130,00
Dofinansowanie do kosztów leczenia	95	22 749,00
Zakup opału	137	44 832,00
Odnowienie mieszkania	12	4 350,00
Zakup przyborów szkolnych	0	0,00
Sprawienie pogrzebu	1	2 821,48
Pokrycie świadczeń /czynsz, energia elektryczna	96	26 534,00
Zdarzenie losowe	1	500,00
Zasiłki okresowe	385	765 009,84
Zasiłki celowe specjalne	115	53 726,00
Dowód osobisty	3	120,00

Należy zaznaczyć, że Miasto otrzymało dotację celową na wypłatę zasiłków okresowych w wysokości 637 168,10 zł, całość wydatków na wypłatę zasiłków

okresowych wynosiła 765 009,84 zł, czyli ze środków własnych zaangażowano kwotę 127 841,74 zł (tj. 17% całości wydatków).

2) Usługi opiekuńcze

W 2019 r. pomocą w formie usług opiekuńczych, finansowanych ze środków własnych Miasta, objęto łącznie 71 osób, w tym – 52 osoby samotne i 19 osób w rodzinie. Świadczenie usług opiekuńczych realizowane było u osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Na usługi opiekuńcze w 2019 r. wydatkowano łącznie kwotę 122 067 zł, wpłaty osób za usługi opiekuńcze wyniosły 79 175,89 zł, liczba godzin usług wynosiła 13 922.

Od 8.04.2019 r. do 31.12.2019 r. Ośrodek zrealizował zadanie wynikające z Miejskiego programu osłonowego „Teleopieka dla osób wymagających wsparcia”. Z tej formy skorzystało 19 osób. Celem ww. pomocy było wspieranie działań skierowanych do osób starszych, mieszkających samotnie, chorych bądź niepełnosprawnych, w zakresie poprawy ich codziennego funkcjonowania i zapewnienie bezpieczeństwa we własnym mieszkaniu.

3) Domy pomocy społecznej

Następnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest kierowanie do domów pomocy społecznej, zwanych dalej „dps”, odpowiedniego typu i ponoszenie opłat za pobyt mieszkańców Miasta Zduńska Wola w tych domach.

W 2019 r. w dps przebywało 111 osób, z tego Miasto Zduńska Wola opłacało pobyt za 101 osób. Osoby zostają umieszczone w dps, jeżeli wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, a usługi opiekuńcze nie zapewniają niezbędnej pomocy. Opłata za pobyt w dps jest wnoszona przez:

- 1) mieszkańca dps, w kwocie nie większej niż 70% swojego dochodu;
- 2) małżonka, zstępnych przed wstępnymi, zgodnie z zawartą umową;
- 3) gminę, z której osoba została skierowana do dps, w różnicy między średnim kosztem utrzymania w dps a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

Koszty Miasta w 2019 r. związane z pobytami osób w dps wyniosły 2 382 461,58 zł.

4) Zasiłki stałe

Ta forma pomocy przyznawana jest osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli dochód jest niższy od kryterium, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W roku 2019 z tej formy skorzystało 175 osób, a suma wypłaconych zasiłków wyniosła 923 454,73 zł i w całości była sfinansowana z dotacji celowej przekazanej przez Wojewodę Łódzkiego. Przy zasiłku stałym opłacana była również składka zdrowotna 165 osobom na łączną kwotę 79 663,80 zł, która również sfinansowana była z otrzymanej dotacji.

5) Informacja za 2019 r. z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”

Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 został przyjęty uchwałą nr IV/63/18 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023 w związku z uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).

Przyjęcie przez Miasto programu osłonowego, którego głównym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach poprzez opłacanie posiłków w przedszkolach, szkołach podstawowych, ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych było podstawą do ubiegania się o dotację celową w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023. Ze środków przekazanych gminom z ww. programu można przyznać pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej.

Ogólny koszt wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 i programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023 wyniósł w 2019 r. 560 909 zł, z tego:

– środki własne Miasta	- 246 000,00 zł,
– dotacja celowa z budżetu państwa	- 314 909,00 zł.

Łącznie programami objęto 1 203 osoby, w tym:

– dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	- 214 osób,
– uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	- 310 osób,
– inne osoby (w tym: rodziny o niskich dochodach)	- 690 osób.

W ramach programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023, pomocą w formie opłacania posiłku objęto 178 rodzin, z tego:

– dzieci w wieku do 7. roku życia	- 125 osób,
– uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	- 193 osób.

Za posiłki w placówkach oświatowych w 2019 r. ze środków własnych zapłacono 16 476,50 zł.

Informację z realizacji programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży” na lata 2019-2023 za 2019 rok Ośrodek zobowiązany jest przedłożyć Radzie Miasta do dnia 30 kwietnia następnego roku w sprawozdaniu z działalności Ośrodka.

1.3. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2019 r.

W 2019 r. z pomocy społecznej Ośrodka w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych skorzystały łącznie 763 rodziny (1 700 osób w rodzinach), wydano 5 416 decyzji administracyjnych. Tabela nr 3 przedstawia szczegółowe informacje dotyczące przyznanych świadczeń (w tabelach 3 i 7 nie wliczono osób umieszczonych w domach pomocy społecznej).

Tabela 3. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1 074	763	1 700
w tym:			
świadczenia pieniężne	711	695	1 547
świadczenia niepieniężne	386	250	827
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1 074	763	1 700
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	0	868	2 025
w tym:			
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	0	209	530
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba kontraktów socjalnych		Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi
	56		63
Praca socjalna prowadzona w oparciu o projekt socjalny	Liczba projektów		Liczba osób objętych projektami socjalnymi
	5		629

W tabeli nr 4 przedstawione są powody przyznania pomocy wynikające z zapisów art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Tabela 4. Powody przyznania pomocy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	503	1 109
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	46	47
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietności	85 68	421 358
Bezrobocie	403	1 073
Niepełnosprawność	331	608
Długotrwała lub ciężka choroba	380	735
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	206	730
w tym: rodziny niepełne,	136	436
rodziny wielodzietne	52	276
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Przemoc w rodzinie	18	63
Alkoholizm	187	342
Narkomania	10	13
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	8
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0
Zdarzenie losowe	1	5
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Dane zawarte w tabeli nr 4 pokazują, że oprócz ubóstwa (dochód poniżej kryterium, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), najczęstszym powodem przyznawania pomocy było bezrobocie, a po nim długotrwała choroba i niepełnosprawność.

W tabeli nr 5 przedstawiono typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2019 r.

Tabela 5. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2019 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem:	972	2 251
o liczbie osób 1	438	438
2	180	360
3	128	384
4	116	464
5	75	375
6 i więcej	35	230

Rodziny z dziećmi ogółem:	368	1 433
o liczbie dzieci 1	147	435
2	129	503
3	65	319
4	19	116
5	6	42
6	1	8
7 i więcej	1	10
Rodziny niepełne ogółem:	122	400
1	53	127
2	41	143
3	22	97
4 i więcej	6	33
Rodziny emerytów i rencistów ogółem:	181	315
o liczbie osób 1	102	102
2	46	92
3	19	57
4 i więcej	14	64

Analiza powyższych danych wskazuje, że na 972 rodziny objęte wsparciem Ośrodka w 2019 r. rodziny z dziećmi stanowiły 37,86% (tj. 368) wszystkich rodzin, rodziny niepełne 12,55% (tj. 122), a rodziny emerytów i rencistów 18,62% ogółu rodzin objętych pomocą (tj. 181 rodzin). Należy również zaznaczyć, że osoby samotne stanowiły 438 rodzin, tj. 45,06% ogółu rodzin korzystających z pomocy.

1.4. Analiza pozostałych działań realizowanych przez Ośrodek w ramach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

1) Działania realizowane bezpośrednio przez pracowników socjalnych

Pracownicy socjalni wykonując swoje obowiązki służbowe w 2019 r. realizowali m.in. następujące działania:

- wydali dla 896 osób skierowania do organizacji pozarządowych wydających bezpłatnie żywność lub odzież,
- przyjęli 661 osób w związku z dofinansowaniem do czynszu, świadczeniem alimentacyjnym, świadczeniem pielęgnacyjnym, skierowaniem do środowiskowych domów samopomocy, wywiadem środowiskowym dla innych instytucji, specjalnym zasiłkiem opiekuńczym,
- wydali 178 rodzinom dla 313 dzieci skierowania na posiłki w placówkach oświatowych,
- udzielili 435 osobom poradnictwa specjalistycznego w tym 276 osób skorzystało ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego,
- przyjęli 3 398 wniosków o przyznanie pomocy,
- sporządzili 1 741 pism w związku z korespondencją dotyczącą klienta,
- sporządzili 83 wywiady związane ze świadczeniami opiekuńczymi,
- przeprowadzili 202 wywiady w środowisku w związku z nadesłaną korespondencją,

- sporządzili 177 sprawozdań z przebiegu pracy pracownika socjalnego dla potrzeb Sądu Rejonowego,
- udzielili 1 rodzinie pomocy w ramach zdarzenia losowego,
- zajęli się 3 444 sprawami stanowiącymi pobyty w środowisku w związku z przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego dla celów świadczeń Ośrodka,
- przygotowali 585 informacji w formie rodzinnych wywiadów środowiskowych lub notatek służbowych dla potrzeb świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- objęli 72 rodziny wsparciem w ramach procedury Niebieskie Karty,
- udzielili 71 osobom pomocy w formie usług opiekuńczych,
- przeprowadzili 24 interwencje w środowisku w związku z sytuacją kryzysową,
- łącznie pracownicy socjalni przyjęli 5 372 osób.

W ramach realizowanej pracy socjalnej pracownicy socjalni udzielili na rzecz osób i rodzin potrzebujących wsparcia pomocy w postaci pracy socjalnej - 868 rodzinom i 2025 osobom oraz wsparcia w postaci wyłącznie pracy socjalnej 209 rodzinom i 530 osobom, w tym:

- 7 075 pobyków w środowisku w związku z realizowaną pracą socjalną na rzecz osób i rodzin,
- 10 rodzinom przywrócono władzę rodzicielską,
- 200 działań prowadzono ze społecznością lokalną w ramach projektów socjalnych,
- zawarli 56 kontraktów socjalnych, które są pisemną formą umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa taka ma na celu określenie uprawnień i zobowiązań obu stron w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do poprawy warunków życia osoby lub rodziny zwracającej się do Ośrodka o pomoc,
- realizowano 5 projektów socjalnych, w ramach których działaniami objęto 629 osób.

Podsumowując działania pracowników socjalnych w zakresie między innymi pobudzenia społecznej aktywności, inicjowania nowych form pomocy, wdrażania programów ukierunkowanych na podnoszenie jakości życia należy wymienić:

- współpracę z placówkami oświatowymi oraz placówkami służby zdrowia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dostarczanie ulotek i informacji dot. działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie,
- działania w ramach programu „Mieszkanie bez długu” m.in.: stała współpraca pracowników socjalnych z administratorami SM „Lokator” i TBS „Złotnicki” sp. z o.o. w sprawie osób i rodzin mających zadłużenia czynszowe, zagrożonych eksmisją, stała współpraca z działem windykacji TBS „Złotnicki” sp. z o.o. polegająca na weryfikacji sytuacji życiowej i materialnej dłużników objętych programem pomocy osobom zagrożonym eksmisją, pomoc finansowa oraz wsparcie w ramach pracy socjalnej,
- działania w ramach programu wychodzenia z bezdomności „Szansa dla Ciebie”, realizowanego od 2004 roku, w skład którego wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów/instytucji:
  - Schronisko dla Bezdomnych im. bł. F. Drzewieckiego w Henrykowie,
  - Schronisko dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Felixowie,
  - Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Bełchatowie,

- Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli,
- Straż Miejska w Zduńskiej Woli,
- Biuro Gospodarki Lokalowej Urzędu Miasta Zduńska Wola,
- Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli,
- Zduńskowolski Szpital Powiatowy sp. z o.o.,
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Złotnicki” sp. z o.o. w Zduńskiej Woli,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli,
- Straż Ochrony Kolei w Zduńskiej Woli,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zduńskiej Woli.

W tym miejscu należy podkreślić, że program „Szansa dla Ciebie” ma w pierwszej kolejności zabezpieczyć miejsca noclegowe osobom bezdomnym, następnie umożliwić im w ramach prowadzonej reintegracji społecznej powrót do pełnoprawnego funkcjonowania w życiu społecznym.

Nad wspólnymi problemami pracuje Koalicja Na Rzecz Wychodzenia z Bezdomności, w skład której wchodzi ww. instytucje. Spotkanie odbyło się w dniu 4.11.2019 r. W 2019 roku Ośrodek opłacał całodobowe schronienie za 26 osób bezdomnych, w tym: 22 mężczyzn przebywało w Schronisku dla Osób Bezdomnych „Metamorfoza” w Feliksowie, a 4 osoby (1 kobieta i 3 mężczyzn) w Schronisku w Bełchatowie. Łącznie w 2019 roku 46 osób bezdomnych otrzymało pomoc z tytułu bezdomności.

Należy zaznaczyć, że osoby bezdomne przebywające na terenie miasta u rodziny lub znajomych miały zapewnioną:

- możliwość korzystania ze wsparcia specjalistów tj. terapeuty, psychologa, prawnika,
- żywność, którą otrzymywali z organizacji pozarządowych,
- pomoc w postaci zasiłków i pomoc w naturze w przypadku, gdy bezdomny współpracował z pracownikiem socjalnym w ramach programu wychodzenia z bezdomności lub kontraktu socjalnego, w ramach których w szczególności: wyrabiano lub odtwarzano dokumenty osobiste, uzyskiwano uprawnienia do świadczeń zdrowotnych, podejmowano leczenie odwykowe, składano wnioski o lokal socjalny, ustalano stopień niepełnosprawności.

2) Projekty realizowane przez Ośrodek w 2019 r.

Istotnym elementem działalności Ośrodka jest inicjowanie i pobudzanie społecznej aktywności osób i rodzin, mających trudną sytuację życiową, ale także ukierunkowanie działań na podnoszenie jakości życia. W 2019 roku Ośrodek realizował następujące programy i projekty socjalne:

1. Projekt socjalny „Mieszkanie bez długu”, którego celem głównym było stworzenie warunków umożliwiających spłatę zadłużenia czynszowego przez osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej. Odbiorcami wsparcia proponowanego w ramach projektu były osoby i rodziny dotknięte bezrobociem, nieaktywne zawodowo lub mające problemy ze znalezieniem zatrudnienia, z niepełnosprawnością, długotrwale chore, będące beneficjentami pomocy społecznej, zamieszkujące w zasobach Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Złotnicki” sp. z o.o. w Zduńskiej Woli i Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” w Zduńskiej Woli.

Działania realizowane w ramach projektu:

- stała współpraca pracowników socjalnych z TBS "Złotnicki" Sp. z o.o. i SM "Lokator" w celu monitorowania zadłużeń,
- diagnozowanie sytuacji materialnej i społecznej rodzin,
- wsparcie finansowe dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej,
- mobilizowanie klientów pomocy społecznej do udziału w szkoleniach w celu zmiany niekorzystnych sytuacji społecznych,
- motywowanie klientów pomocy społecznej do negocjacji z administratorami mieszkań, pomoc w negocjacjach o umorzenie części zadłużeń mieszkaniowych lub rozłożenie ich na raty.

2. Projekt socjalny „Wspólnymi siłami”. Celem projektu było wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz wypracowanie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym. Działania w ramach projektu realizowali pracownicy socjalni i asystenci rodziny Zespołu ds. Asysty Rodzinnej. Podopieczni Ośrodka przeżywający trudności wychowawcze, objęci wsparciem Zespołu uczestniczyli w spotkaniach i warsztatach edukacyjnych, podnoszących kompetencje wychowawcze i zdobyli wiedzę z zakresu wielu dziedzin życia. Głównym celem warsztatów było wspieranie matek w radzeniu sobie z codziennymi problemami z dziećmi a także nauka umiejętności lepszego porozumiewania się z nimi. Spotkania zostały poprowadzone przez psychologa i starszego specjalistę pracy socjalnej. Zorganizowano wykłady z zakresu profilaktyki zdrowia dzieci w wieku do 10 lat, które poprowadził lek. med. Pan Piotr Konieczny oraz we współpracy z Zakładem Aktywności Zawodowej w Zduńskiej Woli przeprowadzono metamorfozę wizerunku. W partnerstwie z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, Towarzystwem Budownictwa Społecznego „Złotnicki” sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, Zakładem Usług Kominiarskich w Zduńskiej Woli, organizowane były spotkania edukacyjne, których tematem było omówienie zasad bezpiecznego ogrzewania mieszkania oraz zwiększenie świadomości o zagrożeniach z tym związanych. Zaprezentowano pokaz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, a także pokaz palenia w piecu. We współpracy z Biblioteką Pedagogiczną w Zduńskiej Woli przeprowadzono akcje dot. organizacji Świąt Bożego Narodzenia oraz zapoznanie z tradycją, pokazanie konstruktywnego spędzania czasu z dziećmi. Zespół brał udział w Dniach Otwartych Zespołu Szkół Aktywności Zawodowej w Zduńskiej Woli. W ramach projektu nawiązano współpracę z wieloma instytucjami, placówkami oświatowymi i lokalnymi przedsiębiorcami m.in.: Zduńskowolskim Szpitalem Powiatowym sp. z o. o. – lek. med. Piotrem Koniecznym – zastępcą ordynatora Oddziału Dziecięcego, Komendą Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zduńskiej Woli, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, Zespołem Szkół Aktywności Zawodowej w Zduńskiej Woli.

3. Projekt „Szansa dla Ciebie” skierowany był do osób bezdomnych i miał w pierwszej kolejności zabezpieczyć miejsca noclegowe osobom bezdomnym, następnie umożliwić im w ramach prowadzonej reintegracji społecznej powrót do pełnoprawnego funkcjonowania w życiu społecznym.

4. Projekt socjalny „Bezpieczny rejon”, który miał na celu wypracowanie wieloaspektowych form współpracy pomiędzy służbami oraz zmobilizowanie mieszkańców do aktywnego włączenia się w działania zmierzające do poprawy swojej

sytuacji, a tym samym zwiększenia poczucia bezpieczeństwa we wszystkich sferach życia, jednocześnie budowanie zaufania mieszkańców Miasta do wszystkich podmiotów działających na ich rzecz. Wspólne działania pracowników socjalnych i dzielnicowych polegały na odwiedzinach w środowisku i spotkaniach ustalających wspólny plan działań na rzecz osób i rodzin. Odbyło się pięć spotkań w ramach projektu tj. 27.02.2019 r., 14.05.2019 r., 12.06.2019 r., 24.06.2019 r. i 11.12.2019 r. oraz wspólne wizyty z dzielnicowymi u rodzin wymagających wsparcia.

5. Projekt socjalny „Karsznice dla Seniora”, którego celem głównym jest podniesienie aktywności społecznej osób starszych po 60 roku życia oraz rozszerzenie dostępu do usług społecznych poprzez kompleksowe wsparcie dla mieszkańców Osiedla Karsznice. W ramach projektu odbyło się m.in.: spotkanie z dietetykiem, przedstawiono ofertę Zduńskowolskiej i Wojewódzkiej Karty Seniora oraz pokazy rękodzieła, wokalne i taneczne. Efektem projektu jest nawiązanie ścisłej współpracy z filią Miejskiego Domu Kultury os. Karsznice oraz utworzenie Karsznickiego Klubu Seniora „Lokomotywa 60+”.

6. Projekt socjalny „Aktywna mama”, który miał na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez poprawę społecznego funkcjonowania, poprawę relacji z dziećmi, wsparcie samotnych matek, pokazanie aktywnych form spędzania czasu wolnego. W ramach projektu odbyły się m.in.: metamorfozy, spotkania w Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola oraz spotkania z psychologiem w ramach grupy wsparcia.

7. Projekt socjalny „Żyjmy zdrowo i aktywnie”, który miał na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez poszerzenie świadomości dzieci i rodziców w zakresie zdrowego odżywiania, poznawanie zdrowego stylu życia, planowanie budżetu domowego, przekazanie wiedzy dot. zdrowego jadłospisu, pokazanie i zachęcanie do aktywności fizycznej. W ramach projektu odbyły się m.in.: spotkania z przedstawicielem firmy zajmującej się fitnesssem i dietetyczką.

8. Realizacja projektu pt. „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Odbyły się trzy spotkania Partnerskiego Zespołu Kooperacyjnego w dniach 5.09.2019 r. (spotkanie inicjujące), 26.09.2019 r. (spotkanie formalizujące) i 10.12.2019 r. oraz powołano Zadaniowe Zespoły Kooperacyjne dla rodzin objętych wsparciem w ramach projektu. W ramach projektu utworzono Lokalny Koszyk Usług, który zawiera usługi realizowane przez poszczególnych kooperantów uczestniczących w projekcie. W pięciu rodzinach wytypowanych do pracy w ramach modelu prowadzona jest systematyczna praca socjalna wraz z zaproszonymi do współpracy specjalistami innych instytucji. Dla pięciu pracowników socjalnych zaangażowanych w realizację projektu odbywają się zajęcia indywidualne z coachem. Ponadto w grudniu odbyły się wyjazdowe, dwudniowe warsztaty kooperacyjne pn. „Razem czy osobno – czy współpraca się opłaca?”.

1.5. Akcje i wydarzenia, w których współuczestniczył Ośrodek w 2019 r.

Współpraca i współdziałanie z innymi instytucjami działającymi na rzecz osób, rodzin, grup i środowisk społecznych w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej realizowane było przez Ośrodek w 2019 roku w następujący sposób:

- włączenie się w akcję „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw” zorganizowanej w dniach 18-24 lutego 2019 r. przez Prokuraturę Rejonową w Zduńskiej Woli, która miała na celu propagowanie działań związanych z upowszechnieniem praw pokrzywdzonych. Jednym z jej podstawowych celów było poinformowanie społeczeństwa o uprawnieniach, jakie przysługują osobom pokrzywdzonym oraz o istnieniu szerokiego kręgu podmiotów, które mogą im udzielić pomocy. Pracownicy socjalni Ośrodka włączyli się w akcję pełniąc dyżury w siedzibie Prokuratury Rejonowej w Zduńskiej Woli i udzielając wszystkich niezbędnych informacji dotyczących działalności Ośrodka,
- zorganizowano w dniu 14.05.2019 r. konferencję pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka” we współpracy ze Społeczną Akademią Nauk w Zduńskiej Woli w ramach, której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt.: „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie? Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej” z udziałem ekspertów i przedstawicieli instytucji zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Konferencja skierowana była do przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, kuratorów sądowych, prokuratury, oświaty (w szczególności do uczniów szkół średnich) służby zdrowia i innych jednostek zaangażowanych bezpośrednio lub pośrednio w tematykę profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zaprezentowano m.in. działalność Punktu ds. Przemocy w Rodzinie, zasady współpracy w ramach Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. Ośrodek rozpowszechnił ulotkę informującą o działalności Ośrodka i Punktu ds. Przemocy w Rodzinie,
- włączenie się w akcje informacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy tj. 30 kwietnia - „Dzień sprzeciwu wobec Bicia Dzieci”, 4 czerwca – „Międzynarodowy Dzień Dzieci Będących Ofiarami Agresji”, 25 listopada – „Dzień Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet” przypominające o tym, że wszystkie osoby doznające przemocy mogą uzyskać pomoc w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie, w którym pełniący dyżury specjaliści w sposób profesjonalny udzielają wsparcia wszystkim pokrzywdzonym osobom, w tym również najmłodszym członkom naszej społeczności,
- udział w postscriptum do II konferencji Empatyczna Edukacja - Empatyczna Polska organizowanym przez Panią Annę Szulc - nauczyciela I Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego w Zduńskiej Woli, poświęconej zagadnieniu polskiej szkoły, sposobów rozwiązania jej problemów poprzez wykorzystanie efektywnych metod kształcenia i wiedzy, która wspiera procesy uczenia się uczniów i pracę nauczyciela.
- W konferencji udział wzięli pracownicy socjalni, asystenci rodziny i rodziny objęte wsparciem naszego Ośrodka. Celem głównym spotkań było poznanie komunikacji szczerzej, opartej na faktach i pozwalającej znaleźć satysfakcjonujące rozwiązanie oraz poznanie etapów dojrzewania ośrodkowego układu nerwowego, konsekwencji zmian w okresie adolescencji i szukania rozwiązań w zrozumieniu nastolatka,
- współpraca z Urzędem Miasta w ramach projektu „60+ smart city-innowacje jako efekt współpracy międzypokoleniowej”.

2. Informacja o działalności Ośrodka w zakresie realizacji pozostałych zadań z obszaru polityki społecznej

2.1. Działania podejmowane w zakresie wspierania rodziny

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminę m.in. obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Zgodnie z zapisem art. 10 ust. 1 powołanej ustawy „pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania”. Ośrodek realizując powierzone zadania w 2019 r. podejmował następujące działania:

- współfinansował pobyt 9 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w kwocie 194 886,39 zł,
- współfinansował pobyt 49 dzieci w rodzinach zastępczych w kwocie 174 859,61 zł, łącznie współfinansował pobyt 58 dzieci w pieczy zastępczej w kwocie 369 746,00 zł,
- objął 34 rodziny mające problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny,
- prowadził świetlicę środowiskową, w zajęciach której uczestniczyło łącznie 47 dzieci z rodzin mających problemy wychowawcze. Na prowadzenie placówki wsparcia dziennego Miasto wydatkowało kwotę 105 129,26 zł.

W 2019 roku z terenu Miasta Zduńska Wola w pieczy zastępczej było 58 dzieci, 49 dzieci było w rodzinach zastępczych, a 9 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto ze wsparcia Ośrodka skorzystało 368 rodzin, w których występowała m.in. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, problemy wychowawcze, opiekuńcze, zdrowotne. Rodziny te korzystały z różnych form wsparcia finansowego: zasiłki celowe, okresowe, opłacanie posiłków dzieciom w placówkach oświatowych oraz wsparcia w ramach pracy socjalnej.

Szczegółowy opis realizowanych zadań wynikających z zapisów ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej za 2019 rok przygotowany został przez Ośrodek w sprawozdaniu z realizacji Programu Wspierania Rodziny za 2019 rok i przedłożone Radzie Miasta.

2.2. Realizacja pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, Rada Miasta Zduńska Wola przyjęła w dniu 25 sierpnia 2010 roku uchwałę nr LV/573/10 w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym w § 3 ust. 4 określono, że świadczenia pomocy materialnej w postaci stypendium szkolnego lub zasiłku szkolnego przyznaje dyrektor Ośrodka z upoważnienia Rady Miasta w drodze decyzji administracyjnej.

W 2019 roku Ośrodek objął wsparciem w formie stypendium szkolnego 209 rodzin, w tym 310 uczniów otrzymało stypendia na łączną kwotę 323 002,00 zł z tego:

- 65 130,00 zł, to środki własne Miasta,
- 257 872,00 zł dotacja celowa z budżetu państwa.

2.3. Realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny

W ramach realizacji ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz wzoru wniosku w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny, Ośrodek w 2019 r. przyjął 275 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny i wydał 653 Karty Dużej Rodziny, w tym:

- 423 dla rodziców,
- 230 dla dzieci.

2.4. Realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r. nakłada na Ośrodek obowiązek realizacji świadczeń rodzinnych. Założeniem ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych jest zbudowanie nowego, odrębnego od systemu pomocy społecznej, systemu pozaubezpieczeniowych świadczeń rodzinnych o charakterze obligatoryjnym. Określone w ustawie pieniądze świadczenia rodzinne mają na celu wspieranie rodziny w realizowaniu jej funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej w oparciu o kryterium dochodowe, których źródłem finansowania jest budżet państwa.

Ośrodek realizuje również zadania wynikające z zapisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, której głównym celem jest wspieranie osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, samodzielnie niemogących zaspokoić swoich potrzeb i nieotrzymujących wsparcia od osób zobowiązanych do alimentacji. Źródłem finansowania tego zadania jest budżet państwa.

Łącznie na realizację świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w 2019 r. wydatkowano kwotę: 12 704 902,69 zł z tego:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	- 4 290 529,84
- zasiłek pielęgnacyjny	- 2 126 510,84
- świadczenie pielęgnacyjne	- 2 966 231,88
- specjalny zasiłek opiekuńczy	- 202 760,00
- zasiłek dla opiekuna	- 72 760,00
- składka społeczna od wypłaconych świadczeń opiekuńczych	- 538 211,56
- świadczenie rodzicielskie	- 829 805,48
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego	- 1 421 111,09
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	- 245 000,00
- jednorazowe świadczenie „Za życiem”	- 12 000,00

Tabela 6. Realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w 2019 roku.

Lp.	Świadczenie	Liczba osób	Ilość świadczeń	Wartość wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny, z tego:	1357	25 568	2 874 162,38
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku		7 142	663 057,92
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia		16 827	2 007 397,79
	zasiłek na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia		1 599	203 706,67
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych	2332	10 914	1 416 367,46
2.1	Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	103	766	292 921,70
2.2	Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	124	177	117 181,53
2.3	Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	153	1 643	313 350,91
2.4	Dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	189	2 002	208 466,75
2.5	Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1 377	2 471	140 462,83
2.6	Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	58	397	26 469,41
2.7	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	328	3 458	317 514,33
3	Świadczenia opiekuńcze	1392	17 976	5 906 474,28
3.1	Zasiłek pielęgnacyjny	1 042	11 238	2 126 510,84
3.2	Świadczenia pielęgnacyjne	176	1 882	2 966 231,88
3.3	Specjalny zasiłek opiekuńczy	35	330	202 760,00
3.4	Zasiłek dla opiekuna	11	119	72 760,00
3.5	Składka społeczna od wypłaconych świadczeń opiekuńczych	128	1407	538 211,56
4.	Świadczenie rodzicielskie	142	911	829 805,48
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	245	245	245 000,00
6.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	337	3 931	1 421 111,09
7.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3	3	12 000,00
Razem (1+2+3+4+5+6+7)		5808	56548	12 704 920,69

Tabela 7. Liczba rodzin, korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w 2019 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego
1.	Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym:	1 357
1.1	Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	
1.2	Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	
1.3	Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	
1.4	Dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	
1.5	Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	
1.6	Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	
1.7	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	1 042
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	176
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	35
5.	Zasiłek dla opiekuna	11
6.	Świadczenie rodzicielskie	142
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	245
8.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	236
9.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego		2 496

W zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego wydano 3 453 decyzji administracyjnych.

Tabela 8. Działania podjęte wobec dłużników alimentacyjnych w 2019 roku.

Lp	Rodzaj czynności	Liczba działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych
1.	Liczba dłużników alimentacyjnych	457
2.	Wnioski do organu właściwego dłużnika	108
3.	Wezwania dłużników w sprawie wywiadów środowiskowych	104
4.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe u dłużników	108
5.	Korespondencja z PUP w sprawie potrzeby aktywizacji dłużników	49
6.	Wnioski do prokuratury	152
7.	Wnioski o zatrzymanie prawa jazdy do Starostwa Powiatowego	0
8.	Zgłoszenie do Krajowego Rejestru Dłużników	451

2.5. Realizacja świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych

Ośrodek realizował również zadania wynikające z zapisów art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych tzn. potwierdzał prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej przez 90 dni dla osób, które takiego prawa nie miały i które spełniały kryterium dochodowe określone w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W 2019 roku wydano 66 decyzji administracyjnych dla 44 osób.

3. Pozostałe działania Ośrodka wynikające ze struktury organizacyjnej

3.1. Działalność Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji

Świetlica środowiskowa jest placówką wsparcia dziennego w formie opiekuńczej działającą na mocy uchwały nr LII/655/14 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie utworzenia placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej pod nazwą „Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji”. Siedziba świetlicy środowiskowej mieści się w ZCI Ratusz przy Plac Wolności 26. W roku 2019 placówka funkcjonowała zarówno w dniach nauki szkolnej, jak i dniach wolnych od nauki (ferie, wakacje). Zajęcia w świetlicy środowiskowej w ciągu roku szkolnego odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. 15.00-19.00, natomiast podczas wakacji w godz. 11.00-14.00. Zajęcia prowadzone były przez dwóch wychowawców.

Docelowo w zajęciach świetlicy może uczestniczyć 30 dzieci, w szczególności: zaniebanych wychowawczo, pochodzących z rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających problemy w nauce, pochodzących z rodzin z problemem uzależnienia i przemocą. W okresie sprawozdawczym do świetlicy zakwalifikowano 47 dzieci.

Praca wychowawcza uwzględniała zainteresowania potrzeby i oczekiwania dzieci uczęszczających do świetlicy. Zajęcia odbywały się w oparciu o comiesięczny plan zajęć sporządzanych dla uczestników tej placówki wsparcia dziennego przez wychowawców. Świetlica oferowała następujące formy pracy z dziećmi: codzienne odrabianie lekcji, gry stolikowe, zajęcia manualne: plastyczne, techniczne, gry i zabawy edukacyjne, zabawy ruchowe, zajęcia muzyczne, gry i zabawy zręcznościowe, zajęcia komputerowe, konkursy, turnieje, rozgrywki, gry i zabawy na świeżym powietrzu, zajęcia dydaktyczne, pogadanki profilaktyczne z zakresu zdrowego żywienia, szkodliwości używek, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. Dzieci oraz rodzice potrzebujący wsparcia mogli skorzystać z pomocy psychologa pracującego w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie. Organizowane były 2 razy po 1,5h warsztaty z psychologiem. w zakresie pracy z emocjami, nabywania umiejętności związanych z rozładowywaniem stresu, nabywania umiejętności komunikowania się w grupie. W indywidualnych spotkaniach z psychologiem brało udział 8 dzieci i dwoje rodziców.

W ramach działań świetlicy zorganizowano:

- imprezy i spotkania okolicznościowe m.in.: Dzień Babci i Dziadka, bal karnawałowy w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Jerzego Szaniawskiego w Zduńskiej Woli, Dzień Matki i Ojca, Dzień Dziecka, spotkanie wielkanocne, spotkanie mikołajkowe, spotkanie wigilijne, udział w ofercie letniej Miejskiego Domu Kultury w Zduńskiej Woli pn. „Kolorowa Lokomotywa”, piknik w Domu Pomocy Społecznej w Przatówku, bal przebierańców Halloween, obchody 5-lecia Świetlicy Środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji,
- wycieczki do Skansenu Lokomotyw Zduńska Wola Karsznice, do Torunia,
- spotkania edukacyjne i hobbyistyczne m.in.: w Miejskiej Bibliotece Publicznej podczas „Maratonu czytania”, w wystawie fotograficznej pn. „Za krat”, dwa spotkania z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, którzy przeprowadzili zajęcia edukacyjne dotyczące poruszania się pieszych oraz rowerzystów po drogach publicznego użytku, stosowania cyberprzemocy przez rówieśników oraz osoby dorosłe, dwa spotkania z funkcjonariuszami Straży Miejskiej w Zduńskiej Woli, którzy przeprowadzili zajęcia na temat prawidłowości zachowań podczas różnych

niebezpiecznych zdarzeń np. podczas spotkania z groźnym psem, udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej. Dzieci wzięły udział w konkursie ekologicznym „Mistrz Recyclingu”.

Świetlica współpracowała z Miejskim Domem Kultury w Zduńskiej Woli, Miejską Biblioteką Publiczną w Zduńskiej Woli, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola w tym Skansenem Lokomotyw Zduńska Wola Karsznice, Klubem „Uśmiech Seniora”, I Liceum Ogólnokształcącym w Zduńskiej Woli w zakresie pomocy wolontariuszy w odrabianiu lekcji, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, Domem Pomocy Społecznej w Przatówku.

3.2. Działalność Klubów Seniora

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka od 1996 r. funkcjonuje Klub Seniora „Uśmiech Seniora”, a od października 2019 r. w strukturze Ośrodka działa Karsznicki Klub Seniora „Lokomotywa 60+”. Podstawowym celem klubów jest aktywizacja i integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych poprzez organizowanie spotkań oraz podejmowanie działań umożliwiających osobom starszym aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i pobudzanie do aktywności fizycznej. Kluby dysponują 80 miejscami.

Zadania realizowane przez Ośrodek w ramach podniesienia poziomu akceptacji środowiska lokalnego wobec osób niepełnosprawnych i ich rodzin to m.in.:

- spotkania informacyjne, integracyjne, konkursy, wykłady edukacyjne z zakresu bezpieczeństwa, profilaktyki zdrowotnej,
- współpraca z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, Publicznym Przedszkolem Nr 2 w Zduńskiej Woli, dziećmi ze Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji w Zduńskiej Woli, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola,
- udział w uroczystościach z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet,
- udział w spotkaniach edukacyjnych z funkcjonariuszami KPP w Zduńskiej Woli z zakresu bezpiecznego poruszania się po ulicach i chodnikach na rowerze, ochrony przed utratą mienia w ramach programu „Bezpieczny Senior”,
- udział w spotkaniu informacyjnym z pracownikami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Łodzi pt. „Najważniejsze informacje potrzebne osobom pobierającym świadczenia emerytalne”,
- udział w zabawie karnawałowej,
- udział w warsztatach manualnych z p. Marią Donat oraz uczestnikami i instruktorami Warsztatu Terapii Zajęciowej w Zduńskiej Woli,
- udział w obchodach 20-lecia PCPR w Zduńskiej Woli, Dniu Osób Niepełnosprawnych,
- udział w wieczorkach z historią zorganizowanych przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola,
- udział w spotkaniu w ramach projektu pt. „Czyste powietrze”,
- udział w wyjeździe do Domu Pomocy Społecznej w Przatówku,
- udział w spotkaniu z dietetyczką, która poprowadziła wykład na temat zdrowego żywienia pt. „Co jeść by zachować zdrowie na długie lata”,
- udział w obchodach piątych urodzin świetlicy środowiskowej zorganizowanych przez Ośrodek,
- udział w międzypokoleniowych rozgrywkach „Miasto dwóch herbów” w ramach projektu „60+ Smart City - innowacje jako efekt pracy międzypokoleniowej. Seniorzy

wzięli udział w miejskiej grze planszowej, która jednocześnie stanie się pretekstem do przeprowadzenia wywiadów fokusowych w temacie atrakcyjnej przestrzeni miejskiej zmieniającej się na przestrzeni lat,

- 23 października 2019 r. - otwarcie Karsznickiego Klubu Seniora „Lokomotywa 60+” podczas którego odbył się występ seniorów z Klubu Seniora „Uśmiech Seniora”, występ chóru „Złota Jesień”, rękodzielnicze prace wykonali słuchacze Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Zduńskiej Woli.

3.3. Działania Punktu ds. Przemocy w Rodzinie

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka funkcjonuje Punkt ds. Przemocy w Rodzinie, zwany dalej „Punktem”, którego siedziba mieści się w Zduńskowolskim Centrum Integracji Ratusz. Specjaliści pracujący w Punkcie tj. psycholog, prawnik, specjalista ds. uzależnień, specjalista pracy socjalnej, specjalista ds. relacji interpersonalnych, mediator, podejmowali działania polegające na: udzielaniu pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiarom przemocy, podejmowaniu interwencji na rzecz ofiar przemocy, pomocy osobom z problemem alkoholowym i współuzależnionym, udzielaniu porad indywidualnych, prowadzeniu działań mediacyjnych, prowadzeniu terapii małżeńskiej, udzielaniu wsparcia w rozwiązywaniu kryzysów rodzinnych. Istotnym elementem działań Punktu było także udzielanie wsparcia rodzinom w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych. Kolejnym działaniem było zorganizowanie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową, w ramach której odbywały się cykliczne spotkania prowadzone przez psychologa.

Należy zaznaczyć, że działania w Punkcie podejmowane były ze stałą współpracą z różnymi instytucjami w szczególności: Sądem Rejonowym w Zduńskiej Woli, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Zespołem Interdyscyplinarnym działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli.

Szczegółowe informacje z działalności Punktu przedstawia sprawozdanie z realizacji zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie na lata 2010-2020 za 2019 r. W sprawozdaniu przedstawiona jest również szczegółowa informacja o działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

3.4. Mieszkanie chronione

Uchwałą nr XLVII/509/17 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie utworzenia mieszkania chronionego w ramach Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” utworzono mieszkanie chronione przeznaczone dla 3 pełnoletnich osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub stopniem umiarkowanym, w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenie rozwojowe lub epilepsję, oraz niewidomych, które nie wymagają całodobowej opieki osób trzecich, zamieszkałych na terenie Miasta Zduńska Wola. Mieszkanie chronione stanowi wsparcie mieszkaniowe dla osób niepełnosprawnych wyżej wymienionych, jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia.

W 2019 r. nie było osób zainteresowanych pobytem w mieszkaniu chronionym.

3.5. Podsumowanie

Działania realizowane przez Ośrodek w 2019 r. obejmowały zadania własne gminy i jej zlecone, nie tylko z obszaru ustawy o pomocy społecznej, ale również szeroko rozumianej polityki społecznej.

Informacja dotycząca potrzeb w zakresie realizowanych przez Ośrodek zadań przedstawiona jest w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej.

Część II

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2019 rok

Wstęp

Miejski Program z Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2020, zwany dalej „Programem”, został zatwierdzony uchwałą nr XLIV/424/09 Rady Miasta Zduńska Wola w dniu 21 grudnia 2009 r. Głównym celem Programu jest tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program skierowany jest do:

- ofiar przemocy w rodzinie,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy,
- społeczności lokalnej.

Sprawozdanie z realizacji zadań zostało opracowane na podstawie danych Ośrodka oraz informacji przekazanych przez instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie z zapisami Programu, sprawozdanie roczne z realizacji zadań programowych przedstawia sprawozdanie z działalności Ośrodka.

1. Działania realizowane w 2019 r. przez Ośrodek w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zgodnie z zapisami Programu, do zadań realizowanych przez Ośrodek na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie należą w szczególności: koordynowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych, prowadzenie Punktu ds. Przemocy w Rodzinie, udział w szkoleniach oraz współpraca z instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1.1. Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny powołany został zarządzeniem nr 16/18 Prezydenta Miasta Zduńska Wola z dnia 17 stycznia 2018 r. Podstawą do jego powołania była przyjęta przez Radę Miasta Zduńska Wola uchwała nr V/38/11 z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zduńskiej Woli w związku zapisem art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego, oprócz pracowników Ośrodka, wchodzi przedstawiciele: Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Zduńskiej Woli, Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli, Zduńskowolskiego Szpitala Powiatowego sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zduńskiej Woli, Prokuratury Rejonowej w Zduńskiej Woli, Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, Straży Miejskiej w Zduńskiej Woli, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli oraz Biura Edukacji, Sportu i Spraw Społecznych Działu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta Zduńska Wola i Stowarzyszenia Abstynentów Klubu Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik” w Zduńskiej Woli. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład Zespołu oraz specjalistów działających w Grupach Roboczych, w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałania zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielanie pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- stała edukacja środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych.

Do zadań powołanych Grup Roboczych należy w szczególności:

- opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi, do przemocy oraz efektów tych działań,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

Z danych Ośrodka wynika, że w 2019 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, powołano 72 Grupy Robocze oraz odbyło się 143 posiedzeń Grup Roboczych z przedstawicielami różnych instytucji, a także z ofiarami przemocy i sprawcami. Łącznie procedurą „Niebieskie Karty” objęto 72 rodziny, łącznie 73 ofiary przemocy, w tym:

- 64 kobiet,
- 2 mężczyzn,
- 7 dzieci.

Sprawcy przemocy to w większości mężczyźni – 72 i stanowią 98,61% i 1 kobieta, co stanowi 1,4 % sprawców przemocy.

1.2. Punkt ds. Przemocy w Rodzinie

Punkt ds. Przemocy w Rodzinie pełni rolę wsparcia dla ofiar przemocy, w rodzinie poprzez:

- udzielanie specjalistycznego poradnictwa,
- podejmowanie interwencji w środowisku,
- realizacji programów dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
- koordynowanie działań zespołów interdyscyplinarnych,
- systematycznego diagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie,
- prowadzenie bazy danych ofiar przemocy w rodzinie.

W Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie w okresie styczeń-grudzień 2019 r. z pomocy skorzystało łącznie 659 osób, a porad udzielono łącznie 1 368.

W 2019 r. z pomocy psychologicznej skorzystało 159 osób. Łącznie zrealizowano 363 porady, w tym w związku z przemocą w rodzinie 132 porady.

Zakres pomocy psychologicznej obejmował indywidualny kontakt z psychologiem, mający na celu:

- pomoc psychologiczną w zakresie profilaktyki uzależnień, przemocy i innych problemów dzieci, młodzieży oraz ich rodzin,
- edukację (poszerzanie wiedzy o zjawisku przemocy),
- ścisłą współpracę z rodzicami lub opiekunami dzieci i młodzieży oraz współpracę z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
- udzielanie porad indywidualnych,
- prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- współpracę z osobami i instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania przemocy domowej,
- zajęcia dla dzieci i młodzieży w Świetlicy środowiskowej ZCI.

Liczba osób przyjętych w ramach wsparcia terapeutycznego - ogółem: 66, oddziaływanie terapeutyczne – 262.

Zakres pomocy obejmował między innymi:

- udzielanie porad indywidualnych, oddziaływanie terapeutyczne,
- porady w związku z przemocą w rodzinie,
- edukację na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych i ich rodzin.
- diagnozowanie problemu,

- motywowanie do zmiany zachowań i stylu życia,
- ćwiczenie zachowań abstynenckich,
- udzielanie wsparcia.

Liczba osób przyjętych w ramach poradnictwa prawnego to 116 osób. Udzielono 245 porad prawnych, a w związku z przemocą w rodzinie – 90.

Porady prawne dotyczyły w większości takich spraw jak:

- możliwość prawnego rozwiązania problemu związanego z przemocą w rodzinie,
- możliwość uzyskania alimentów lub innych świadczeń pomocowych,
- pomocy w formułowaniu pism urzędowych do sądu lub policji, dotyczące m. in. pozwu o rozwód lub separację, uzyskania rozdzielności majątkowej czy występowania o eksmisję.

Liczba osób przyjętych ogółem w ramach pomocy socjalnej - 276. Udzielono 307 porad, w tym w związku z przemocą w rodzinie - 105.

Zakres pomocy socjalnej obejmował:

- zabezpieczenie miejsca noclegowego (w zależności od sytuacji, w jakiej znajduje się ofiara),
- indywidualny kontakt z osobami potrzebującymi pomocy,
- udzielania wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania pomocy,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych bytowych,
- rozmowy motywujące do leczenia z osobami uzależnionymi,
- praca w Zespołach Interdyscyplinarnych,
- udzielanie pomocy socjalnej dla ofiar przemocy, udzielanie wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania wsparcia,
- współpraca z przedstawicielami instytucji i organizacji m.in. pracownikami socjalnymi, kuratorami, dzielnicowymi i innymi,
- konsultacje z pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, kuratorami oraz innymi osobami w sprawach klientów.

W ramach poradnictwa interpersonalnego i profilaktyki uzależnień oraz mediatora przyjęto 42 osoby w tym:

- udzielanie porad indywidualnych - 21,
- prowadzenie rodzinnej integracji, terapii małżeńskiej - 38.

W 2019 r. w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie psycholog prowadził grupę wsparcia dla 8 osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a zajęcia obejmowały tematy z zakresu m.in. samoświadomości, samooceny, poczucia sprawstwa, podatności na wpływy.

Zorganizowano konferencję pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka" we współpracy ze Społeczną Akademią Nauk w Zduńskiej Woli w ramach, której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt.: „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie? Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej” z udziałem ekspertów i przedstawicieli instytucji zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W konferencji udział wzięło dwóch pracowników Punktu.

1.3. Pozostałe działania Ośrodka

- 1) Udział w szkoleniach rozszerzających wiedzę i umiejętności z zakresu profesjonalnej pracy z klientem doświadczającym przemocy:
  - „Konsekwencje nadchodzących zmian w procedurze „Niebieskie Karty” – 2 osoby,
  - „Asystent rodziny jako ważne ogniwo na rzecz ochrony dziecka przed przemocą” – jak rozpoznać czy dziecko jest ofiarą” - 4 osoby,
  - „Rozmowa z trudnym klientem” – 19 osób,
  - „Rola i zadania pracowników oświaty w procedurze Niebieskie Karty. Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany – w ramach prowadzenia procedury Niebieskich Kart – jak to działa w praktyce Zespołów Interdyscyplinarnych. Rola, zadania, uprawnienia i obowiązki pracowników oświaty przy realizacji w/w procedury. Rozmowa z dzieckiem doświadczającym przemocy w rodzinie” – 5 osób,
  - „Ochrona zdrowia psychicznego” – 3 osoby;
- 2) Zorganizowanie wspólnie z Prokuraturą w Zduńskiej Woli w dniach 18-24 lutego 2019 r. kampanii „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”, której podstawowym celem było udzielanie porad dotyczących uprawnień jakie przysługują osobom pokrzywdzonym oraz o istnieniu różnego rodzaju instytucji, które mogą udzielić pomocy. Bezpłatnych porad wszystkim chętnym i potrzebującym udzielali prokurator oraz starszy specjalista pracy socjalnej Punktu ds. Przemocy w Rodzinie;
- 3) Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy m.in.: we wszystkich szkołach na terenie miasta, placówkach służby zdrowia, instytucjach publicznych poprzez rozpowszechnianie ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz informacji o działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie;
- 4) Wspólne przedsięwzięcia z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli w zakresie edukacji osób starszych w Klubie Seniora oraz dzieci w Świetlicy Środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji na temat właściwych zachowań wobec przemocy;
- 5) Włączenie się w akcje informacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy tj. 30 kwietnia - „Dzień sprzeciwu wobec Bicia Dzieci”, 4 czerwca – „Międzynarodowy Dzień Dzieci Będących Ofiarami Agresji”, 25 listopad – Dzień Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet, przypominające o tym, że wszystkie osoby doznające przemocy mogą uzyskać pomoc w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie, w którym pełniący dyżury specjaliści w sposób profesjonalny udzielają wsparcia wszystkim pokrzywdzonym osobom, w tym również najmłodszym członkom naszej społeczności;
- 6) Zorganizowanie konferencji pt. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - działania praktyczne, aspekty prawne, psychologiczne i profilaktyka" we współpracy ze Społeczną Akademią Nauk w Zduńskiej Woli w ramach, której odbyły się wykłady i panel dyskusyjny pt.: „Gdzie jesteśmy po 14 latach funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie? Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej” z udziałem ekspertów i przedstawicieli instytucji zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Konferencja skierowana była do przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, kuratorów sądowych, prokuratury, oświaty (w szczególności do uczniów szkół średnich), służby zdrowia i innych jednostek zaangażowanych bezpośrednio lub pośrednio w tematykę profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Działania podejmowane w 2019 r. przez inne instytucje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

2.1. Działania podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w Zduńskiej Woli

- 1) Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” – 30:
  - liczba formularzy wszczynających procedurę – 28,
  - liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków w rodzinie w trakcie trwającej procedury – 2;
- 2) Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą – 37:
  - kobiety – 28,
  - mężczyźni – 4,
  - małoletni – 5;
- 3) Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc – 30:
  - kobiety – 1,
  - mężczyźni – 28,
  - nieletni – 1;
- 4) Liczba zatrzymanych osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc – 19:
  - kobiet - 1,
  - mężczyzn – 18,
  - nieletni – 0;
- 5) Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będąc pod wpływem alkoholu – 22:
  - mężczyźni – 21,
  - kobiety – 1;
- 6) Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy:
  - fizycznej – 37,
  - psychicznej – 38,
  - seksualnej – 0;
  - innego rodzaju przemocy – 0.
- 7) Rodzaje pomocy udzielonej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą:
  - umieszczenie w szpitalu – 0,
  - udzielenie pomocy medycznej – 0,
  - inny rodzaj pomocy – 38;
- 8) Liczba postępowań dotyczących znęcania się fizycznego i psychicznego nad członkiem rodziny:
  - wszczętych – 24,
  - zakończonych – 8,
  - stwierdzonych 8.

2.2. Działania realizowane w 2019 r. przez Urząd Miasta Zduńska Wola w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Urząd Miasta w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zorganizował:

- 1) 2 szkolenia dwugodzinne w formie warsztatowej dla rady pedagogicznej (32 nauczycieli) oraz 37 rodziców uczniów klas IV i V Szkoły Podstawowej Nr 10 w Zduńskiej Woli w zakresie takich zagadnień jak: przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, rozumienie istoty konfliktu (przyczyna i jego konsekwencje), rozwijanie procesów samopoznania – rozpoznawanie negatywnych emocji, ukazanie różnicy pomiędzy zachowaniami asertywnymi a agresywnymi oraz praca z dzieckiem nadpobudliwym;
- 2) szkolenie pt. „Rola i zadania pracowników oświaty w procedurze Niebieskiej Karty”, skierowane do pedagogów szkolnych oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zduńskiej Woli. Szkolenie dotyczyło takich zagadnień jak: podstawy prawne w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizacja procedury Niebieskiej Karty, zasady pracy z uczniem dotkniętym przemocą, organizacja pomocy dla ucznia dotkniętego przemocą, symptomy mogące świadczyć o stosowaniu wobec dziecka przemocy. Głównym celem szkolenia było zapoznanie z obowiązującymi aktami prawnymi regulującymi problematykę przemocy w rodzinie oraz zadaniami, kompetencjami i możliwościami interwencji szkoły w tym zakresie. W szkoleniu wzięło udział 18 osób;
- 3) dla uczniów klas I-III i IV-VIII z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami emocjonalnymi, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii prowadzone przez socjoterapeutę-psychologa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 w Zduńskiej Woli, w okresie styczeń-czerwiec i wrzesień-grudzień 2019 r. Socjoterapeuta objął pomocą 14 uczniów i ich rodziców, odbył 33 godziny spotkań/konsultacji z rodzicami. Uczniowie uczyli się budowania wzajemnego zaufania i poczucia bezpieczeństwa, eliminowania zachowań agresywnych, współdziałania w grupie, rozwiązywania konfliktów bez stosowania agresji, wzmacniania więzi rodzinnych, wyrabiania postaw asertywnych, wypracowywania norm akceptowanych przez środowisko, wzmacniania poczucia własnej wartości, promowania zdrowego stylu życia, umiejętności komunikowania się, nawiązywania kontaktów z otoczeniem. Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były w oparciu o programy profilaktyczne m.in. „W blasku wschodzącego słońca”, „Spójrz inaczej”, „Trening zastępowania agresji”, „Przyjaciele Zippiego”. „Gry i zabawy interaktywne”, „Gry i zabawy na dobry klimat w grupie”;
- 4) pomocą psychologiczną dla uczniów, rodziców i nauczycieli w dwóch szkołach podstawowych (SP Nr 2 w Zduńskiej Woli i SP Nr 11 w Zduńskiej Woli). Pomoc psychologiczna udzielana uczniowi polegała na rozpoznaniu jego potrzeb oraz pomocy w zakresie zgłaszanych problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi, przemocą, uczeniem umiejętności i kształtowaniem zachowań prozdrowotnych, pomocy w radzeniu sobie ze stresem. Pomoc psychologiczna udzielana w szkole rodzicom uczniów i nauczycielom polegała na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy psychologicznej dla uczniów, udzielaniu pomocy i porad ofiarom przemocy w szkole, rodzinie, w sytuacjach kryzysowych podejmowaniu terapeutycznych i interwencyjnych. Psycholog ściśle współpracował z rodzicami/opiekunami uczniów, przedstawicielami instytucji działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

Miasto finansowało prowadzenie Punktu ds. Przemocy w Rodzinie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli. Ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 r. przeznaczono 59 098,00 zł na jego funkcjonowanie.

2.3. Informacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2019 r. w zakresie realizowanych działań ujętych w Programie

Z danych przekazanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli, wynika, że w 2019 r. w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej przyjęto 66 rodzin a najczęstszymi powodami zgłoszenia była:

- sytuacja kryzysowa – 32 rodziny,
- zdarzenie losowe – 14 rodzin,
- przemoc w rodzinie – 6 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 4 rodziny,
- bezdomność – 3 rodziny,
- niepełnosprawność – 2 rodziny,
- ubóstwo – 2 rodziny,
- sieroctwo – 1 rodzina,
- alkoholizm – 1 rodzina,
- długotrwała lub ciężka choroba – 1 rodzina.

W 2019 roku Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił wsparcia 111 osobom oraz 168 konsultacji, poniżej wykaz udzielonych konsultacji:

- pracownik socjalny – 23 konsultacje;
- psycholog - 51 konsultacji;
- psycholog – 33 konsultacje;
- radca prawny – 60 konsultacji.

W 2019 r. nie było osób korzystających z miejsca noclegowego w Ośrodku, gdyż nie zaistniała taka potrzeba.

Pracownik socjalny PCPR brał udział w posiedzeniach grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do realizacji zdań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w mieście Zduńska Wola.

W dniu 21.07.2019 r. we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli zorganizowano na terenie PMOS w Zduńskiej Woli „Niebieski Piknik”, który był skierowany głównie do najmłodszych. Uczestnicy mogli skorzystać z symulatora dachowania i zderzenia czołowego oraz mogli wziąć udział w konkursach i zabawach, dzięki którym mogli sprawdzić swoje umiejętności oraz wiedzę z zakresu bezpieczeństwa. Ponadto udostępniono punkt, w którym dzielnicowy wraz z pracownikiem PCPR udzielali informacji, porad oraz rozdawali ulotki i informatory z zakresu przemocy, form pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej.

W dniu 26.09.2019 r. w siedzibie Urzędu Miasta Zduńska Wola odbyło się spotkanie formalizujące Partnerski Zespół Kooperacyjny w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”, którego celem jest stworzenie, wynikającego z woli współpracy, lokalnego Partnerstwa podmiotów istotnych dla realizacji działań z zakresu wsparcia osób, rodzin i grup społecznych. Pracownicy uczestniczą w posiedzeniach Zadaniowych Zespołów Kooperacyjnych w celu podejmowania wszelkich

działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin borykających się z trudnościami życiowymi.

W 2019 roku został rozpowszechniony informator dla mieszkańców Powiatu Zduńskowolskiego, który zawierał informacje na temat zjawiska przemocy oraz wykaz instytucji udzielających pomocy i wsparcia na terenie naszego Powiatu.

DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
CENTRUM OPIEKI SOCJALNEJ

Mirosława Jakubowska

